

 νέο φροντιστήριο	ΜΑΘΗΜΑ - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗ ΥΛΗ	Αρχαία Ελληνικά Προσανατολισμού
	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ/-ΤΡΙΑΣ	
	ΤΜΗΜΑ	Γ΄ Θεωρητική
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	14/1/2023
	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	3 ώρες

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτωνος Πολιτεία, 519b - 520a

Τί δέ; τόδε οὐκ εἰκός, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, μήτε τοὺς ἀπαιδευτοὺς καὶ ἀληθείας ἀπείρους ἰκανῶς ἂν ποτε πόλιν ἐπιτροπεῦσαι, μήτε τοὺς ἐν παιδείᾳ ἐωμένους διατρίβειν διὰ τέλους, τοὺς μὲν ὅτι σκοπὸν ἐν τῷ βίῳ οὐκ ἔχουσιν ἓνα, οὗ στοχαζομένους δεῖ ἅπαντα πράττειν ἃ ἂν πράττωσιν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, τοὺς δὲ ὅτι ἐκόντες εἶναι οὐ πράζουσιν, ἡγούμενοι ἐν μακάρων νήσοις ζῶντες ἔτι ἀπωκίσθαι;

Ἀληθῆ, ἔφη.

Ἡμέτερον δὴ ἔργον, ἦν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τάς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπειδὴν ἀναβάντες ἰκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.

Τὸ ποῖον δὴ;

Τὸ αὐτοῦ, ἦν δ' ἐγώ, καταμένειν καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώτας μηδὲ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ τιμῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε σπουδαιότεραι.

Ἔπειτ', ἔφη, ἀδικήσομεν αὐτούς, καὶ ποιήσομεν χειρὸν ζῆν, δυνατὸν αὐτοῖς ὄν ἄμεινον;

Ἐπελάθου, ἦν δ' ἐγώ, πάλιν, ὦ φίλε, ὅτι νόμῳ οὐ τοῦτο μέλει, ὅπως ἔν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει, ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ πόλει τοῦτο μηχανᾶται ἐγγενέσθαι, συναρμόττων τοὺς

πολίτας πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκη, ποιῶν μεταδιδόναί ἀλλήλοις τῆς ὠφελίας ἣν ἂν ἕκαστοι τὸ κοινὸν δυνατοὶ ὧσιν ὠφελεῖν καὶ αὐτὸς ἐμποιῶν τοιούτους ἄνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφιῆ τρέπεσθαι ὅπῃ ἕκαστος βούλεται, ἀλλ' ἵνα καταχρῆται αὐτὸς αὐτοῖς ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως.

Ἀληθῆ, ἔφη· ἐπελαθόμεν γάρ.

A1) α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το δοθέν απόσπασμα του διδαγμένου κειμένου και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένο κειμενικό χωρίο. Στη συνέχεια, να αναδιατυπώσετε το περιεχόμενο των λανθασμένων περιόδων, ώστε να είναι σωστό με βάση το κείμενο, κάνοντας όσες αλλαγές κρίνετε απαραίτητες.

1. Για τον Σωκράτη, όσοι έχουν αφιεθεί να ασχολούνται δια βίου με την παιδεία είναι κατάλληλοι να κυβερνήσουν, αφού διακρίνονται για την σοφία και προθυμία τους
2. Ο Σωκράτης θεωρεί ότι δεν πρέπει να επιτρέπουμε στους πεπαιδευμένους να απέχουν από τους μόχθους και τις τιμές των απλών ανθρώπων, όπως συμβαίνει τώρα.
3. Ο Γλαύκων θεωρεί εξαρχής δίκαιο τον εξαναγκασμό των φιλοσόφων, καθώς αποβλέπει στο συλλογικό συμφέρον.
4. Ο νόμος πρέπει να στοχεύει στην κοινή ευδαιμονία όλων των πολιτών και όχι μίας κοινωνικής ομάδας.

A1) β. «τάς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι», «ὃ νῦν ἐπιτρέπεται». Σε τι αναφέρονται οι υπογραμμισμένες φράσεις;

Μονάδες 10 (6 και 4 αντίστοιχα)

B1) «**Ἐπελάθου ... τῆς πόλεως**». Στο σπόσπασμα αυτό, η μετοχή «**συναρμόττων**» αντιστοιχεί σε μία λειτουργία του νόμου στο πλαίσιο της ιδεώδους πολιτείας. Να εντοπίσετε και τις άλλες δύο μετοχές που αντιστοιχούν στις υπόλοιπες λειτουργίες του Νόμου και να αναλύσετε τις λειτουργίες αυτές. Ποιο σχήμα λόγου αξιοποιείται στην παρουσίασή του και γιατί; Πώς θα χαρακτηρίζατε έναν τέτοιο Νόμο;

Μονάδες 10

B2. α. Να αντιστοιχίσετε στο τετράδιό σας κάθε στοιχείο της Στήλης Α με ένα στοιχείο της Στήλης Β, με το οποίο σχετίζεται άμεσα (και στις δύο στήλες περισσεύει από μία λέξη).

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Σοφιστές	Α. Ενασχόληση με χειρωνακτικές εργασίες
2. Διαλεκτική μέθοδος	Β. Εκπλήρωση βιολογικών αναγκών
3. Καταδίκη Σωκράτη	Γ. 421 π.Χ.
4. Ολοκλήρωση συγγραφής της Πολιτείας	Δ. Αμφισβήτηση της αλήθειας
5. Φύλακες - Επίκουροι	Ε. Αρμονία αντιμαχόμενων τάσεων της ψυχής
6. Δημιουργοί	ΣΤ. Απογοήτευση Πλάτωνα από την πολιτική
7. Άλόγιστον μέρος της ψυχής	Ζ. Αποκορύφωμα της αγωγής των φυλάκων
8. Δικαιοσύνη	Η. Έλεγχος και εξαγωγή νέων συμπερασμάτων
9. Δραματικός χρόνος Πολιτείας	Θ. Στρατιωτικά και διοικητικά καθήκοντα
10. Σπουδή της φιλοσοφίας	Ι. Προσπάθεια διάπλασης φιλοσόφου- βασιλέα
11. Ταξίδια Πλάτωνα στην Σικελία	Κ. «Γέννηση» της αλήθειας από τον συνομιλητή

Μονάδες 10

B3. α) Να γράψετε ένα σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ή επίθετο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **πράττειν, ἔργον, ποιήσωμεν, νόμω, γένος.**

ΝΕΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

B3. β) Να εντοπίσετε **στο κείμενο** ένα αντώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

ἄκοντες, τὰς χειρίστας, ἐλάχιστον, καταβῆναι, ἐμνήσθην.

Μονάδες 10 (5 και 5 αντίστοιχα)

B4) Σας δίνεται ποίημα του Σιμωνίδη του Κείου, λυρικού ποιητή της αρχαιότητας.

Η αρετή

Ένας λόγος λέει: Σε βράχια

η Αρετή δυσκολοπάτητα φωλιάζει
κι έναν τόπο θείο και πάναγνο αφεντεύει·
δεν μπορούν του καθενός θνητού τα μάτια
να τη δουν· την αντικρίζει μόνο εκείνος
που από μέσα του ο ιδρώτας, σπαραγμός
της καρδιάς του, θ' αναβρύσει,
μόνο εκείνος που ως τ' ακρόκορφο θα φτάσει
της αντρείας.

(μτφρ. Θρ. Σταύρου)

Να συγκρίνετε την παρουσίαση της πορείας προς την Αρετή με την διαδικασία κατάκτησης του Αγαθού στο δοθέν πλατωνικό απόσπασμα. Γιατί, άραγε, ο Πλάτων επιλέγει έναν τρόπο προσέγγισης που προσιδιάζει στον ποιητικό λόγο για να αναπτύξει ένα φιλοσοφικό θέμα;

Μονάδες 10

ΝΕΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφώντος Άπομνημονεύματα Δ, 1, 3-4

Το έργο αυτό του Ξενοφώντα εντάσσεται στα φιλοσοφικά του και όχι στα ιστορικά. Πρόθεσή του είναι να παρουσιάσει και να εκθειάσει τον δάσκαλό του, τον φιλόσοφο Σωκράτη. Στο απόσπασμα ο ίδιος ο Ξενοφώντας, προσπαθώντας να σκιαγραφήσει την ιδιοσυγκρασία και αρετή του Σωκράτη, περιγράφει την διδασκαλία του δασκάλου του για την αξία της παιδείας.

Οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἐπὶ πάντας ἦει, ἀλλὰ τοὺς μὲν οἰομένους φύσει ἀγαθοὺς εἶναι, μαθήσεως δὲ καταφρονούντας, ἐδίδασκεν ὅτι αἱ ἄριστα δοκοῦσαι εἶναι φύσεις μάλιστα παιδείας δέονται, ἐπιδεικνύων τῶν τε ἵππων τοὺς εὐφυεστάτους, θυμοειδεῖς τε καὶ σφοδροὺς ὄντας, εἰ μὲν ἐκ νέων δαμασθεῖεν, εὐχρηστοτάτους καὶ ἀρίστους γιγνομένους, εἰ δὲ ἀδάμαστοι γένοιτο, δυσκαθεκτοτάτους καὶ φαυλοτάτους· καὶ τῶν κυνῶν τῶν εὐφυεστάτων, φιλοπόνων τε οὐσῶν καὶ ἐπιθετικῶν τοῖς θηρίοις, τὰς μὲν καλῶς ἀχθείσας ἀρίστας γίνεσθαι πρὸς τὰς θήρας καὶ χρησιμωτάτας, ἀναγώγους δὲ γιγνομένας ματαίους τε καὶ μανιώδεις καὶ δυσπειθεστάτας. Ὅμοίως δὲ καὶ τῶν ἀνθρώπων τοὺς εὐφυεστάτους, ἔρρωμενεστάτους τε ταῖς ψυχαῖς ὄντας καὶ ἐξεργαστικωτάτους ὧν ἂν ἐγχειρῶσι, παιδευθέντας μὲν καὶ μαθόντας ἃ δεῖ πράττειν, ἀρίστους τε καὶ ὠφελιμωτάτους γίνεσθαι: πλεῖστα γὰρ καὶ μέγιστα ἀγαθὰ ἐργάζεσθαι· ἀπαιδευτούς δὲ καὶ ἀμαθεῖς γενομένους κακίστους τε καὶ βλαβερωτάτους γίνεσθαι.

Λεξιλόγιο

- *δυσκάθεκτος* : ο δύσκολα συγκρατηθείς, αδάμαστος.
- *ἐξεργαστικός* : ο ικανός να εκτελέσει κάτι.

Παρατηρήσεις

Γ1. Από το άνωθεν κείμενο να μεταφραστεί το απόσπασμα : «*καὶ τῶν κυνῶν τῶν εὐφυεστάτων ..... ἀρίστους τε καὶ ὠφελιμωτάτους γίνεσθαι*».

Μονάδες 10

Γ2. Πώς συνέδεε ο Σωκράτης την παιδεία με την ανθρώπινη φύση βάσει του αρχαίου κειμένου;

Μονάδες 10

Γ3α. Να γίνει παραθετική αντικατάσταση στους παρακάτω τύπους: *μάλιστα, καλῶς, μανιώδεις, ἀρίστους.*

Μονάδες 4

Γ3β. Να γραφούν στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού οι παρακάτω λέξεις: πάντας, φύσει (1 μονάδα), μανιώδεις, ψυχαῖς (1 μονάδα).

Μονάδες 2

Γ3γ. Να μεταφερθούν οι παρακάτω τύποι του κειμένου στην υποτακτική ενεστώτα και αορίστου στο γ' ενικό, διατηρώντας την φωνή που βρίσκονται: *ἦει, δέονται, ἀχθείσας, μαθόντας.*

Μονάδες 4

Γ4α. Να χαρακτηριστούν συντακτικά οι υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 6

Γ4β. Να αναλυθούν οι μετοχές : *παιδευθέντας καὶ μαθόντας.*

ΝΕΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

Μονάδες 2

Γ4γ. *ὧν ἂν ἐγχειρῶσι:* Να αναγνωριστεί ο συντακτικός ρόλος της δευτερεύουσας και να δικαιολογηθεί η πτώση του αναφορικού.

Μονάδες 2